

Nr 144.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1941 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 dels under fjärde huvudtiteln, dels ock till kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Fjärde huvudtiteln.

1:o) **Vissa befästningsanläggningar.** I propositionen nr 142 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 7 mars 1941, föreslagit riksdagen (punkt 1) att till vissa befästningsanläggningar å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

Efter därom av överbefälhavaren över rikets försvarskrafter gjord framställning medgav Kungl. Maj:t den 21 februari 1941, att arméförvaltningens fortifikationsstyrelse finge för vissa i skrivelsen närmare angivna fortifikatoriska anordningar i enlighet med de anvisningar, som kunde meddelas av överbefälhavaren, disponera ett belopp av högst 550,000 kronor från det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. uppförda förskottsanslaget Försvarsväsendet i allmänhet: Engångsutgifter (Ga).

Departementschefen har ansett, att den ifrågavarande utgiften av 550,000 kronor nu bör regleras över riksstaten genom anvisande av medel för ändamålet å tilläggsstat. Anslaget har synts böra upptagas under samma rubrik som det i anledning av propositionen nr 1 till 1940 års urtima riksdag (bilaga 2, punkten 1) anvisade anslaget till Vissa befästningsanläggningar.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Vissa befästningsanläggningar* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

2:o) **Flottans ersättningsbyggnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till flottans ersättningsbyggnad å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

Kostnaderna för förvärv av ångfartyget Patricia och för fartygets ombyggnad till moderfartyg för undervattensbåtar, för vilket ändamål redan anvisats tillhoppa 5,800,000 kronor, hava visat sig överstiga det belopp om 6,800,000 kronor, vartill kostnaderna för nybyggnad av ett moderfartyg ursprungligen beräknats. Härigenom kommer emellertid Patricia att erhålla en kapacitet som högst väsentligt överstiger den för ett nybyggt fartyg beräknade. Att kostnaderna för Patricias ombyggnad visat sig komma att ligga högre än man tidigare tänkt sig beror huvudsakligen på att ombyggnaden måst bliva mera omfattande än som ursprungligen beräknats ävensom på prisstegringar för materiel och arbete i allmänhet. Då det är av vikt att fartyget snarast färdigställes, har departementschefen funnit sig böra tillstyrka, att det ytterligare erforderliga beloppet, vilket av marinförvaltningen beräknats till 1,300,000 kronor, anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår. Beloppet i fråga har ansetts böra anvisas under rubriken Flottans ersättningsbyggnad, varunder de för ifrågavarande fartygsanskaffning tidigare anvisade anslagsmedlen upptagits.

Utskottet. Med hänsyn till angelägenheten av att ångfartyget Patricia snarast färdigställes som moderfartyg för undervattensbåtar och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot det för ändamålet begärda anslaget, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Flottans ersättningsbyggnad* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

3:o) **Likvidering av viss artillerimateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3), vilket innebär anvisande av medel för likvidering av viss artillerimateriel, som med stöd av allmänna förfogandelagen ställts till marinförvaltningens förfogande, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Likvidering av viss artillerimateriel* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 12,270,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Försvarsväsendets fastighetsfond.

Arméförvaltningens delfond.

4:o) **Ytterligare medel till byggnadsarbeten vid vissa försvarsväsendets fabriker.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4), vilket innebär täckning av vissa av Kungl. Maj:t beviljade medel för uppförande av en byggnad för ritkontor vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori, får hemställa,

att riksdagen må till *Ytterligare medel till byggnadsarbeten vid vissa försvarsväsendets fabriker* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

5:o) **Ammunitionsförråd.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5), vilket innebär anvisande av medel för utförande av vissa i ärendet närmare angivna bombsäkra ammunitionsförråd, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ammunitionsförråd* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

6:o) **Sjukstall m. m. å Marma skjutfält.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 6), som avser nybyggnad av sjukstall och hovbeslagsmedja å Marma skjutfält, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjukstall m. m. å Marma skjutfält* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 65,000 kronor.

7:o) **Förvärv av viss mark vid Rinkaby skjutfält.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7), vilket avser att underlätta det byggnadsprogram för Rinkaby skjutfält, för vars genomförande 1940 års urtima riksdag beviljat anslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Förvärv av viss mark vid Rinkaby skjutfält* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 27,000 kronor.

Marinförvaltningens delfond.

8:o) **Utvidgning av flottans skifferoljeverk å Kinnekulle.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att till utvidgning av flottans skifferoljeverk å Kinnekulle å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,350,000 kronor.

För utbyggnad av flottans skifferoljeverk å Kinnekulle har 1939 års urtima riksdag anvisat ett anslag å 5,500,000 kronor. Vidare har 1940 års urtima riksdag till vissa anläggningar vid skifferoljeverket å Kinnekulle anvisat ytterligare 2,200,000 kronor, varjämte 1941 års lagtima riksdag till bestridande av vissa merkostnader för ifrågavarande utbyggnad anvisat ett anslag av 1,426,000 kronor.

Marinförvaltningen har i en den 22 januari 1941 dagtecknad, av överbefälhavaren över rikets försvarskrafter med tillstyrkan den 29 i samma månad överlämnad skrivelse gjort framställning om en utökning av flottans skifferoljeverk å Kinnekulle i ändamål att höja oljeutvinningen vid verket. Framställningen avser *dels* uppförande inom det med anlåtande av de av 1939 års urtima riksdag anvisade medlen nyanlagda verket av ytterligare ett antal ugnblock för en kostnad, som för närvarande beräknas till cirka 300,000 kronor, *dels* en anläggning för tillvaratagande av lättbensin i destillationsgaserna för en kostnad, som för närvarande beräknas till cirka 350,000 kronor, *dels ock* utbyggnad av ännu en avdelning inom skifferoljeverket, utöver de två som hittills anlagts, kompletterad på samma sätt som föreslagits för det redan uppförda verket samt försedd med ugnar för destillering av skifferstybben till en kostnad, som för närvarande beräknas till 6.8 miljoner kronor, varav 6.1 miljoner kronor för nybyggnad av avdelningen och 0.7 miljoner kronor för anläggningen för skifferstybbdestillation.

I anslutning till ett av statens bränslekommission avgivet utlåtande i ärendet har departementschefen funnit sig böra tillstyrka, att medel äskas hos riksdagen för anläggande vid Kinnekulleverket av ett antal nya ugnblock, för den föreslagna anordningen för tillvaratagande av lättbensin i destillationsgaserna samt för en anläggning för destillation av skifferstybb. Emot de för dessa anläggningar beräknade kostnaderna, tillhopa 1,350,000 kronor, har departementschefen intet haft att erinra. I vad marinförvaltningens framställning avser utbyggnad av verket med ytterligare en avdelning har departementschefen ansett sig icke kunna förorda densamma.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts föreliggande förslag om utvidgning av skifferoljeverket i fråga i syfte att höja oljeutvinningen därstädes. Mot de för ändamålet beräknade kostnaderna har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utvidgning av flottans skifferoljeverk å Kinnekulle* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,350,000 kronor.

9:o) **Radiopejlstationer.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9), vilket avser täckning av medel som Kungl. Maj:t ställt till förfogande för anordnande av två radiopejlstationer, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Radiopejlstationer* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

10:o) **Tillbyggnad m. m. av kanonförråden vid Stockholms och Karlskrona örlogsvarv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10), vilket föranletts av de forcerade anskaffningar av, bland annat, artillerimateriel för flottan, som under senare tid ägt rum, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillbyggnad m. m. av kanonförråden vid Stockholms och Karlskrona örlogsvarv* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 536,000 kronor.

11:o) **Vattenledning vid Hårsfjärdens depå.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 11) och med förmälan, att avsevärda svårigheter för närvarande föreligga med avseende å ordnandet av vattenförsörjningen vid kustflottans övningsplats vid Hårsfjärden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattenledning vid Hårsfjärdens depå* å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Stockholm den 30 maj 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Asplund, Per Gustafsson, Bernhard Nilsson, Bergman, Torsten Ström, Lindström, Heiding* och *Sven Larsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Ward, Persson* i Falla, *Lindberg* i Umeå, *Persson* i Tidaholm, *Andersson* i Södergård, *Lindholm*, fru *Alvén*, herrar *Hansson* i Rubbestad och *Bergvall*.
